

NPR - podstawowy dokument planistyczny

Jedną z ogólnych zasad będących podstawą funkcjonowania funduszy strukturalnych jest zasada programowania. Dla państwa członkowskiego zamierzającego skorzystać z pomocy strukturalnej Wspólnoty oznacza ona obowiązek opracowania wieloletniego dokumentu planistycznego. Polityka regionalna Unii Europejskiej związana jest z założeniem, aby problemy poszczególnych regionów rozwiązywane były w sposób trwały. Dlatego Unia Europejska współfinansuje programy a nie pojedyncze projekty.

Skorzystanie przez państwo członkowskie z funduszy strukturalnych wymaga zatem programowania (planowania, strategii), w pewnym przyjętym przez Wspólnotę przedziale czasowym.

Każdy kraj członkowski Wspólnoty na dwa do trzech lat przed rozpoczęciem kolejnego okresu programowania, czyli okresu, na który planuje się konkretne działania współfinansowane z funduszy strukturalnych, dysponuje informacjami odnośnie do kwalifikowania się jego poszczególnych regionów do konkretnego rodzaju wsparcia (obszary Celu 1, 2, 3) oraz wielkości przewidywanej alokacji środków finansowych funduszy na jego obszar. W tym momencie rozpoczyna się procedura programowania funduszy strukturalnych.

Pierwszym krokiem jest przygotowanie przez władze państwa członkowskiego **Narodowego Planu Rozwoju** na określony okres programowania. Jest to dokument strategiczny, który na poziomie państwa członkowskiego scala horyzontalne, sektorowe i regionalne działania rozwojowe państwa.

Narodowy Plan Rozwoju przedkładany jest Komisji Europejskiej.

Na podstawie tego dokumentu i w wyniku negocjacji

na podstawie tego dokumentu i w wyniku negocjacji przygotowywane są **Podstawy Wsparcia Wspólnoty** – dokument ten m.in. określa wielkość przyznanej przez Unię Europejską pomocy na realizację wytyczonych w planie rozwoju celów oraz wielkość środków krajowych będących wkładem państwa członkowskiego w działania strukturalne.

Kolejnym etapem programowania funduszy strukturalnych jest przygotowanie programów operacyjnych – regionalnych i sektorowych. Właśnie poprzez programy operacyjne wdrażany jest **Narodowy Plan Rozwoju**.

Przedstawiona powyżej kolejność działań planistycznych:

Narodowy Plan Rozwoju – Podstawy Wsparcia Wspólnoty – Program Operacyjny, jest wymagana dla programowania funduszy strukturalnych w przypadku obszarów Celu 1. Całe terytorium Polski zostało zakwalifikowane do Celu 1 polityki regionalnej Wspólnoty.

Fundusze strukturalne w Polsce wdrażane są w ramach Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006. Został on przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 stycznia 2003 r. i przekazany Komisji Europejskiej w dniu 20 stycznia 2003. Określa on cele, priorytetowe działania oraz ramy instytucjonalne i finansowe działań strukturalnych państwa.

Celem strategicznym Narodowego Planu Rozwoju jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. Plan koncentruje się na pięciu zasadniczych priorytetach, którym odpowiadają właściwe programy operacyjne:

- **SPO Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw**
(współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; instytucją zarządzającą programem jest Ministerstwo

Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej)

- **SPO Rozwój zasobów ludzkich** (współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego; instytucją zarządzającą programem jest Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej)

- **SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich** (współfinansowany z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, Sekcja Orientacji; instytucją zarządzającą programem jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi)

- **SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb** (współfinansowany z Finansowego Instrumentu Wspierania Rybołówstwa; instytucją zarządzającą programem jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi)

- **SPO Transport** (współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; instytucją zarządzającą programem jest Ministerstwo Infrastruktury)

- **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego** (współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; instytucją zarządzającą programem jest Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej).

Poza wymienionymi powyżej programami operacyjnymi realizowana będzie również **Strategia Wykorzystania Funduszu Spójności**. Instytucją zarządzającą i koordynującą **Fundusz Spójności** jest Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Za przygotowanie i realizację poszczególnych projektów w ramach Funduszu Spójności będą odpowiedzialne odpowiednio: Ministerstwo Infrastruktury (w zakresie projektów dotyczących transportu) oraz Ministerstwo Środowiska (w zakresie projektów dotyczących środowiska).